

Тежамкор бўлган муҳтожлик кўрмас

05:07 / 14.09.2018 5124

Бугунги жумъа мавъизасида имом-хатибларимиз "Тежамкор бўлган муҳтожлик кўрмас" мавзусида маъруза қиладилар. Бу ҳақда [ЎМИ расмий сайтида хабар берилмоқда.](#)

ميجرلا نمرلا هلالا مسب

Хурматли жамоат! Динимизнинг ўзига хос хусусиятларидан бири шуки, инсон ҳаётининг ҳам маънавий, ҳам моддий жиҳатини бир хилда эътиборга олади. Яъни, инсон ҳаётда яшар экан, руҳиятини юксалтириши учун ибодат қилишга, моддий эҳтиёжларини қондириш учун эса, иқтисодиёт билан машғул бўлишга муҳтож бўлади. Шариатимиз бу табиий жараёнга тўсқинлик қилмайди, балки тартибга солади ва тўғри йўлни кўрсатади. Аллоҳ таоло шундай марҳамат қилади:

ёрдам берган кишиларни Аллоҳ таолонинг йўлида жон фидо қилганлар, кундузи рўзадор, кечаси ибодат билан бедор бўлганларга тенглаштирдилар:

**يَذَلُّكَ وَأَهْلُكَ لِجَلْبِ سَيْفِ دِهَاجِ مُلْكِ نِيكَاسِ مُلْأَوْهَ لَمُرَّالِ ائِلَعِ يِعَاسِلِ ا
لِيْلِيْلِ اْمُوقِي وَيَوْرَاهُ اْمُوصِي**

(.ميسرنب نأوفص نع يذمرت لأمأل هأور)

яъни: **“Бева ва мискинлар учун (ёрдам бериш мақсадида) ҳаракат қилувчи киши Аллоҳ йўлида жидду жаҳд қилувчи ёки кундузи рўза тутувчи, кечаси бедор бўлувчи кабидир”** (Имом Термизий ривояти).

Мусулмон кишининг касби, даромад манбаи ҳалол бўлиши – шариатимиз талабидир. Бу ҳақда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дейилади:

**مأمأل هأور) م ك ب س ك ن م م ك د ا ل و ا ن ا و م ك ب س ك ن م م ت ل ك ا م ب ي ط ا ن ا
(ة ش ئ ا ع ن ع ي ذ م ر ت ل ا**

яъни: **“Сиз ейдиган нарсаларнинг энг покизаси - касбингиздан бўлгандир. Фарзандларингиз ҳам касбингиздандир”** (Имом Термизий ривояти).

Ҳадиснинг давомидаги **“Фарзандларингиз ҳам - касбингиздандир”** жумласи уларнинг моли сизга мубоҳдир, ундан ейишингиз мумкин деган маънода келган.

Барча мусулмонлар, жумладан тадбиркорлар ҳам, ҳаром луқмадан, шариатимиз ҳаром ҳисоблаган фаолият турлари (алдов, фирибгарлик, қимор, судхўрлик)дан сақланиши лозим. Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва саллам марҳамат қилганлар:

**ر ك ب ي ب ا ن ع ي ل ع ي و ب ا م ا ل ا و ر) م ا ر ح ب ي ي د ع د س ح ة ن ج ل ا ل خ د ي ا ل
(ق ي ص ل ا**

яъни: **“Ҳаром билан озиқлантирилган жасад жаннатга кирмайди”** (Имом Абу Яъло ривояти).

Эътиборга молик жиҳати шуки, шариатимиз иқтисодий масалалар ва ўзаро шартномаларда аниқлик, шаффофлик ва омонатдорликни биринчи ўринга қўяди. Жанжалга олиб боровчи, мубҳамлик мавжуд бўлган шартнома ва савдо турларини ҳақиқий, деб ҳисобламайди. Абу Саъид ал-Худрий

разияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

تَحْرِمُ الْغَنَاءَ وَالنُّطْبَ فِي أَمْرٍ عَارِشٍ نَعَى عَنْ مَلَسَ وَهَلْ آوَى لَعْلَلِ الْيَصِّ بِنِّ الْغَنَاءِ
أَوْ غَرَضٍ فِي أَمْرِ غَيْبٍ نَعَى وَغَضَّتْ

(رَجَامٌ نَبَأُ مَأْمُورًا).

яъни: “Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳайвонларнинг қорнидаги нарса (ҳомила)ни)токи туғмагунича(ва елиндаги сутни (соғилмагунча) сотиб олишдан қайтардилар” (Имом Ибн Можа ривояти).

Муҳтарам жамоат! Одатда, турли йўналишларда тадбиркорлик билан шуғулланадиган мусулмонлар шерикчилик қиладилар. Бу ишда ҳам асосий қоида – омонатдорлик ва шерикларнинг бир-бирига хиёнат қилмаслигидир. Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам қудсий ҳадисларида Аллоҳ таолодан ривоят қилиб айтадилар:

إِذَا فُتِحَ صَاحِبُ أَمْرٍ دَخَلَ نُحْيَ مَلَأَ نَيْكَ يَرْشُلُ ثَلَاثَ أَنْ يَلَاغَتْ هَلْ لَوْ قِي
"أَمْ هُنَّ بِنْمُ تَجْرَحُ هَنَاخ"

(رَوَاهُ يَبَّأُ نَعْمُ كَأَجْلَالِ مَأْمُورًا، دُوَادُ وَبَأُ مَأْمُورًا).

яъни: **“Аллоҳ таоло айтади: “Мен бир-бирига хиёнат қилмайдиган икки шерикнинг учинчисиман. Агар бири иккинчисига хиёнат қилса, уларнинг ўртасидан чиқаман”** (Имом Абу Довуд ва Имом Ҳоким ривояти).

Шерикларнинг иши юришиб кетса, ҳаммаси жойида бўлади. Иш юришмаганда эса, турли келишмовчиликлар келиб чиқади. Бундай низолар келиб чиқмаслиги учун, ишнинг бошиданоқ ниятни тўғри қилиш лозим бўлади. Акс ҳолда ишлар орқага кетади. Расулulloҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам шундай деганлар:

أَفَالْتَبِ دِيْرِي أَدَخَأْ نَمُو هُنَّ عُلَلَا إِدَا أَدَا دِيْرِي سَأَلَلَا أَوْمَأْ دَخَأْ نَم
"هَلَلَا هَفَلْنَا"

(رَوَاهُ يَبَّأُ نَعْمُ يَرْحُ بَلَلَا مَأْمُورًا).

яъни: **“Ким одамларнинг молини адо қилиш (қайтариш) ниятида олса, Аллоҳ ундан адо қилади (молни қайтаришига ёрдам беради), ким одамларнинг молини талофатга учратиш учун олса, Аллоҳ уни талофатга учратади”** (Имом Бухорий ривоят қилган).

одамларнинг оғирини енгил қилиш, ишсизларни иш билан таъминлаш бўлса, айти муддао бўлади. Бугунги кунда мана шундай фаол ва ҳалол тадбиркорларни Президентимиз бошчилигида давлатимиз ҳукумати ҳам қўллаб-қувватлаб турибди.

Аллоҳ таоло барчамизни рушду ҳидоятда собитқадам қилиб, ҳамма соҳада иқтисод билан иш тутишга муваффақ айласин. Парвардигор Ватанимизни ҳам маънавий, ҳам иқтисодий жиҳатдан фаровон айласин! Омин!